

риграда о наплати штете турским власницима. Абди-паша нас је затим увјеравао да је он пристао на формирање те комисије само зато да би спријечио непосредни сукоб између Црногораца и Турака, и да би одржао гранични мир; да је тај циљ постигнут и да нам захваљује за помоћ коју смо му указали у овоме. Најзад је завршио обећавајући да ће са највећом пажњом пазити да се мир убудуће одржи и да гранично становништво живи у слози. Послије изјаве његове Екселенције Абди-паше да су Црногорци однијели плодове са спорног земљишта, да више од жетве нема ништа и да он одговара за мир, ми смо одлучили да се рад комисије обустави и о тој смо одлучи обавијестили господина Лаиновића“.

На крају писма се констатује да је комисија, иако није обавила свој задатак, ипак била од користи, јер је успјела да одржи постојећу бесу и да спријечи проливање крви. У писму се при крају говори о неким догађајима у Скадру.

Уз писмо је приложен списак у коме су набројене земље које су Црногорци заузели а за које Турци, њихови власници, траже приходе за 1856, 1857 и 1858 годину. Власници су набројени поименично, са ознаком из кога су села и колико имају земље.³⁾

Др Андрија Лаиновић

НЕКИ СТАРИ АРХИВСКИ ПОДАЦИ

I

ЈЕДАН ЗАПИС О СМРТИ КЊАЗА ДАНИЛА

Трагичну смрт књаза Данила 1860 г. у Котору забиљежио је и тадашњи православни парох которски протојереј Константин Јовановић, у матици умрлих:

„Данил I. књаз Црногорски од година 30. тридесет — Православно источног исповиједања — из Његуша — (Умро) 1/13 августа 1860 иљаду осамсто шесет, у 7 ура по подне у кући Стева Бјеладиновића — укопан у Црној Гори — (Смрт наступила) од ране пушком задане од злодијејне руке на риви которској приликом кад се књаз у лађу укрцати хотјео, да се са шетње у Прчањ с књагињом врати, у коме је мјесту био кућу једну најмио да тамо бање чини, дне 31 јулија (12 августа) у 7 ура“. (Матица умрлих которске парохије за 1860 г., р. бр. 21).

Послије сјајног држања Омер-пашине године, побједи на Грахову и дипломатских успјеха у Паризу, углед Црне Горе, а посебно њеног младог владара књаза Данила, силно је порастао. Наш народ, који се још налазио под туђином, тешка срца је примио вијест о прераној смрти црногорског књаза. Зато није чудо што је и которски парох регистровао његову „од злодијејне руке“ трагичну смрт, иако према одн. прописима то није морао учини-

³⁾ Исти Архив, octobre 1858 à mai 1859.

ти, јер књаз Данило нити је био становник Котора, нити је ту сахрањен.

По службеној дужности забиљежена је и смрт књажевог убице Тодора Кадића:

„Тошо Кадић, из Бована у Бјелопавлиће, од година 38, Православноисточног виероисповиједања, ожењен, биегунац из Црне Горе, би обешен 1/13 Декембра 1860 Иљаду осамстотестдесете године за убиство учињено у особи Књаза Црногорског Данила I Његоша“. (Матица умрлих которске парохије за г. 1860, р. бр. 43).

Марко С. Николић

II

НЕКОЛИКО ПОДАТАКА О ЂАКОНУ ЈОВАНУ ЗЕЦУ

Једна од многобројних личности које су повремено боравиле у непосредној близини Његошевој јесте и ђакон Јован Зец, родом из Побора.

У Епископском архиву у Котору налазе се два предмета која говоре о одласку ђакона Зеца на Цетиње „к владици черногорскому“. Документа доносимо у данашњој транскрипцији:

I

Ваше Високопреосвјешченство,
всемилоствивњејши наш Господине!

От Господина Претура от Будве Кришомала, бившиј код мене на разговор прек јучера, јесам запитао га знали ми казати идели Ђакон Зец из Побора на Цетиње к владици черногорскому; отговорио ми је: да јест био истекшије празника и ђаконовао, како што је и прије слѣдовао, не само то, но и у Поборе спомиње (на богослужењу — М. Н.) владику черногорскога и Императора Николаја на глас...“

„Све ово што приносим вашему В. П., из никаквог другог призренија, и за никакви други вид осим за усердије мојего Архијереја, јербо не желим да Гуверан не би казао: како није извјестно у својеј Епархији што се ради от Свјашченства...“

Со сим остају гљубочајшим поклоном

в Которје 18 јануарија 834.

Вашего Високопреосвјашченства
всенижајши покорњејши раб
Јаков Поповић, протопрезвитер“.

II

№ 253

Всепречестњејши Ординаријат!

Надзиратељ Будванскиј јест спровео прошеније Ђакона Јованна Зеца из Побора, који проси, да му се дозволи слободниј од-